gemeente lingewaard

Startnotitie economisch beleidsplan

Maart 2021

STARTNOTITIE ECONOMISCH BELEIDSPLAN 2022-2026

1. Inleiding

De gemeenteraad van Lingewaard heeft bij de start van de coalitieperiode enkele beleidsonderwerpen aangewezen waarbij de raad aan de voorkant van nieuw beleid kaders wil stellen. Het economische beleidsplan is één van deze onderwerpen. De kaderstelling om te komen tot een nieuw Economische Beleidsplan voor de gemeente Lingewaard gebeurt via deze startnotitie. De startnotitie geeft antwoord op de aanleiding en het doel van de nota en schetst op welke wijze deze tot stand zal komen. De focus van het economische beleidsplan zal liggen op de economie. Andere beleidsonderwerpen worden echter integraal en in onderlinge samenhang meegenomen.

2. Aanleiding: waarom een nieuw economisch beleidsplan?

Het huidige economische beleidsplan stamt uit 2016 en heeft een looptijd tot 2025. Wij starten om een aantal redenen met het opstellen van een nieuw plan:

- De gemeenteraad heeft gevraagd om een nieuw beleidsplan waarbij de raad kaders wil meegeven
- Maart 2020 is de wereldeconomie getroffen door de corona crisis met grote economische gevolgen. De coronacrisis brengt onzekerheden met zich mee. De voorspellingen voor bepaalde branches (mode, schoenen reizen) in de kernwinkelcentra zijn niet gunstig. Het Centraal Bureau voor de Leefomgeving en de provincie Gelderland voorspellen dat 20-30% van de ondernemers het niet gaan redden. Dit kan leiden tot leegstand, etc. Deze ontwikkelingen worden zo veel als mogelijk meegenomen
- Nieuw lokaal, regionaal en provinciaal beleid: omgevingsvisie, klimaatadaptatie, energietransitie, toekomstbestendige bedrijventerreinen, arbeidsmarktbeleid
- De duurzaamheidsagenda /energietransitie wordt steeds belangrijker.

3. Achtergrond: Bovenliggende kaders en Lingewaardse opgave.

Bij het opstellen van het beleidsplan nemen we een aantal kaders mee.

Provinciaal**:**

- Samen voor Gelderland Coalitieakkoord (2019 – 2023)
- Omgevingsvisie Gaaf Gelderland (2020)
- Een economie voor de toekomst
- De kracht van Oost (onderzoekrapportage)

Regionaal

- Regionaal Programma Werklocaties (RPW 2021-2024)
- Regionaal: Visie Groene metropoolregio (2020)
- Regionaal arbeidsmarktbeleid (2020)
- (concept) Visie op het middengebied (Lingewaard/Overbetuwe)

Lokaal beleid

- Ruimte (Omgevingsvisie (2020/2021) Nieuwe visies NEXTgarden 2021/Actualisatie bestemmingsplannen (bijvoorbeeld komplannen)
- Wonen: beleidsplan Wonen (2020) en huisvestingsbeleid arbeidsmigranten (2021)
- Toerisme en recreatie: De Betuwe een Dijk van een landschap. Nota toerisme en recreatie (2017)
- Duurzaamheid: Beleidskader Energietransitie (2020)
- Verkeer: Gemeentelijk Mobiliteit Plan (2017) en mobiliteitsvisie (2021)
- Samen bouwen aan Lingewaard: College uitvoeringsprogramma 2018-2022

4. Rol van gemeente in het economisch beleid.

De gemeente heeft wisselende rollen in het economisch beleid. De gemeente voert soms de regie en zet met bijvoorbeeld dit beleidsplan de koers uit voor het beleid in de gemeente Lingewaard. Op andere

momenten is de gemeente facilitair en ondersteunend. De gemeente probeert aan te sluiten bij initiatieven van ondernemers (bijvoorbeeld Bedrijven Investerings Zones). De beleidsnota geeft richting en ambities aan de opgaven en biedt conform de omgevingswet ruimte voor initiatiefnemers om met ideeën te komen.

Rol partners
Onze partners vragen wij om medeverantwoordelijkheid te nemen bij de uitvoering van de beleidsnota. Ook onze ondernemers moeten zich er in kunnen herkennen.

5. Kernopgaven
Kijkend naar hoe de gemeente er anno 2021 voor staat, dan is er een aantal kernopgaven die boven komt drijven voor Lingewaard. Deze kernopgaven staan centraal bij het behouden en versterken van de economische kracht van de gemeente:

- Hoe krijgen/houden wij de winkelgebieden in de kernen compact, toekomstbestendig en vitaal? (de coronacrisis laat zien dat voorspellingen voor winkelcentra niet zo gunstig zijn)
- Hoe maken wij onze bedrijventerreinen toekomstbestendig en houden wij werklocaties kwantitatief en kwalitatief op peil en vergroten het georganiseerd vermogen van het bedrijfsleven (o.a. centrummanagement, bedrijven investering zones ?)
- Hoe geven wij de (regionale/lokale) samenwerking vorm en inhoud?
- Hoe kunnen wij onze dienstverlening verbeteren en als een MKB vriendelijke gemeente bekend staan? Wat kunnen wij doen om bijvoorbeeld startende ondernemers een succesvolle start te geven?
- Hoe zorgen wij ervoor, dat er een goede aansluiting is op de arbeidsmarkt?

6. Alternatieven
Gedurende het traject is het de bedoeling om met strategische richtingen te komen voor het beleid (bijvoorbeeld economische profielen en toekomstrichtingen). Ook zal gekeken naar ambitieniveaus en acties.

7. Aanpak
Tijdens het hele proces worden wij ondersteund door een externe adviseur. Het proces om te komen tot een nieuw beleidsplan bestaat uit de volgende 5 stappen:

Stap 1. Ambtelijke kick-off en economische foto (basisanalyse) Lingewaard
Tijdens de eerste stap wordt een basisanalyse gemaakt van Lingewaard. Tijdens deze analysefase worden ook interviews gehouden met een 10 tal externe sleutelfiguren. Een basisanalyse (eerste foto) wordt opgesteld, die noodzakelijk is om goede beleidskeuzes te kunnen maken. In de analyse wordt ingegaan op de economische uitgangspositie van Lingewaard, de vestigingsmilieus en aan welke knoppen de gemeente kan draaien om deze te versterken. De stappen uit stap1 vormen de basis en onderlegger voor stap 2. Relevante beleidsdocumenten worden bestudeerd. Ook zal een interne werksessie worden gehouden.

Stap 2. Eerste participatieronde met bijeenkomsten: bepalen accenten en agenderen thema's
De actuele uitgangssituatie voor het economisch beleid zoals uitgewerkt in stap 1 wordt aangeboden aan het college en aan de gemeenteraad tijdens een Raads Orientatie Avond. De raad zal geïnformeerd worden over het traject en wanneer de raad concreet betrokken wordt en de raad haar input kan leveren

- Sessie met het college
- Een raadssessie (ROA)
- Economische tafel met het veld

Sessie met het college

Het gesprek wordt gevoerd over accenten en belangrijke thema's voor het nieuwe economische beleid. Een overleg met het College om de afstemming te borgen tussen economie, ruimte (relatie Next garden/compacte centra), toerisme en recreatie, duurzaamheid/circulaire economie/arbeidsmarkt.

Raadsessie (ROA)
Op 18 maart 2021 vindt een interactieve ROA plaats. Voorafgaand aan de ROA zal de startnotitie aan de raadsleden toegezonden worden. De uitkomsten van een economische basisanalyse en de uitkomsten van circa 10 intervieuws van sleutelfiguren uit het bedrijfsleven zullen samen met de startnotitie aan de Raad ter beschikking worden gesteld. De ondernemers die geinterviewd zijn nemen als een soort inspiratiegroep deel aan de ROA.

Economische tafel I met het veld
'Het veld' wordt geconsulteerd via een Economische Tafel, Ondernemers(verenigingen), brancheorganisaties en intermediairs, maar bijvoorbeeld ook maatschappelijke instellingen, onderwijs en kennisinstellingen worden uitgenodigd.

Stap 3: Gerichte verdieping van prioritaire thema's
Als de meest urgente thema's voor economisch Lingewaard bekend zijn, als ook bekend is welke vragen relevant zijn en wie wat belangrijk vindt en verder bekend is waar verdieping echt nodig is, dan kan daarna een verdiepingsslag worden gemaakt. In deze fase worden gerichte (verdiepende) economische analyses uitgevoerd en worden conclusies getrokken.

Gerichte, onderbouwde analyses en strategische richting voor het nieuwe economische beleid, In een visueel aantrekkelijk en krachtige position paper met kansenkwadrant wordt in één oogopslag duidelijk gemaakt in welke sectoren Lingewaard sterk is en waar de beste ontwikkelkansen / speerpunten voor beleid liggen. De contouren van het economisch beleid worden duidelijk en zijn bedoeld als input naar een tweede consultatie van de achterban.

Stap 4. Tweede participatieronde: beleidskeuzes en acties
Een tweede participatieronde bestaande uit een tweede sessie met het veld en – afhankelijk van de opzet van de Economische tafel – uit aparte sessies met college en raad. Doel van deze consultatieronde is komen tot een gedragen selectie van beleidsspeerpunten voor het nieuwe economische beleidsplan en een eerste uitwerking van acties op de thema's. Het bedrijfsleven wordt uitgedaagd om zelf acties te benoemen en uit te werken..
Bij voorkeur wordt deze stap uitgevoerd voor het zomerreces.

Tijdens stap 4 ontstaat een goed beeld van de beleidskeuzes die voor de achterban de hoogste prioriteit hebben op basis van eerder verzamelde input en gepresenteerde 'economische foto' en kansenkwadrant.

Stap 5: Economische beleidsplan Lingewaard met concrete uitvoeringsagenda
Het economische beleid met strategische beleidslijnen wordt definitief gemaakt. Acties en projecten voor een meerjarig uitvoeringsprogramma worden benoemd. Ook wordt de agenda binnen de regio Arnhem-Nijmegen en in Gelderland benoemd. Hoe zetten wij Lingewaard maximaal economisch op de kaart? Welke stappen en keuzes kan Lingewaard daarin het beste maken?

De rapportage wordt bondig. De focus ligt op de visie en gewenste economische structuur en kansen. Onderliggende analyses komen in de bijlagen. Plaatjes, kaarten en infographics zetten het beleidsplan beeldend neer. Voor meer achtergronden over de stappen verwijzen wij naar de bijlage waar een uitgebreidere toelichting is opgenomen.

Bijlage 1: Toelichting bij de stappen.

Bij stap 3: verdieping op thema's:

- Wat speelt vooral op dit thema, wat zijn de belangrijkste trends en ontwikkelingen?
- Wat is het economisch belang voor Lingewaard (werkgelegenheid, vestigingen)?
- Wat zijn sterkten/zwakten van Lingewaard op dit thema en hoe kan Lingewaard zich beter profileren?
- Welke (investerings)projecten en initiatieven lopen al?
- Waar liggen kansen voor u? Wat zijn risico's? Hoe kan een samenwerking op dit thema tot een verbetering van het economisch vestigingsklimaat leiden?
- Wat is de relatie van het thema met andere beleidsvelden en schaalniveaus (regio, provincie)?
- Wat is de ruimtelijke impact van het thema?
- Waar ligt uw toegevoegde waarde en invloedssfeer (sturingsmogelijkheden) als gemeente vooral, wat is de rol van anderen (markt, onderwijs, etc.)?
- Waar is Lingewaard sterk in en waar liggen ontwikkelkansen. Het kansenkwadrant helpt bovendien bij het vormen van een strategie. Bij ieder kwadrant hoort een andere strategie die slim is om te voeren.

Stap 4 Tweede participatie ronde.

- Net als bij de eerste participatieronde wordt gekeken of het nuttig is om collegeleden bij de Economische Tafel aan te laten schuiven (in de tweede ring of bijvoorbeeld via het inbouwen van een werkvorm waarbij collegeleden vragen kunnen stellen of kunnen reageren op het bedrijfsleven). Vooralsnog gaan we echter uit van aparte bijeenkomsten met college en raad.
- Interactie tussen raad en ondernemers wordt bevorderd. Wat kan is bijvoorbeeld een plenair deel waarin meerdere bedrijven en instellingen uit het Lingewaardse vertellen wat zij belangrijk vinden aan het nieuwe economische beleid van Lingewaard, zodat raadsleden zich over diverse onderwerpen nader kunnen laten informeren en hun oordeel kunnen vormen. Het tweede deel van de bijeenkomst richten we in als een discussieplein of 'open space' waar mensen rond verschillende thema's met elkaar in gesprek kunnen gaan. Dit als basis voor een soepele besluitvorming straks (stap 5).

Betrokken stakeholders

Voor de uitvoering van het beleid is het van belang dat deze breed gedragen wordt. Bij het opstellen van de beleidsnota zullen verschillende partijen geconsulteerd worden om input op te halen voor het beleidsplan. Ook zal bij het proces van de Omgevingsvisie aangehaakt worden. In het kader van deze visie wordt ook veel informatie uit de samenleving opgehaald.

Intern wordt een projectteam ingesteld (projectleider, adviseurs, procesbewaker). Ook zal een stuurgroep worden ingesteld bestaande uit de opdrachtgever, portefeuillehouder, projectleider en waar wenselijk de adviseur. Een extern bureau/adviseur zal worden ingehuurd om zowel het plan op te stellen als ook om het proces te begeleiden.

Interne werksessie. We formeren **een ambtelijke projectgroep met interne stakeholders**: beleidsmedewerker bereikbaarheid/mobiliteit, beleidsmedewerker omgevingsvisie/ruimtelijke ontwikkeling, accountmanager bedrijven, beleidsmedewerker grondzaken, beleidsmedewerker toerisme en recreatie, beleidsmedewerker duurzaamheid, projectleider NEXTgarden, beleidsmedewerker stedenbouw, beleidsmedewerker sociaal beleid.

De projectgroep komt gedurende het proces een aantal malen bij elkaar en bereidt de verschillende bijeenkomsten voor. De volgende vragen worden aan de orde gesteld: Waar liggen raakvlakken en de opgaven voor economie? De conclusies uit een ‘’economische foto’’ en verkennende gesprekken worden gedeeld met de groep. De belangrijkste aandachtspunten voor het economisch beleid worden geindentificeerd. Hoe leidt inzet vanuit en synergie met andere beleidsvelden tot een economische ontwikkeling die Lingewaard kan versterken en versnellen.

Werksessies met externe stakeholders: Mogelijke partijen zijn: Winkeliers en ondernemersverenigingen (Beleef Bemmel, In Huissen, Gek op Gendt, Doornenburg, Angeren, Zilverkamp), VERON LTO/glaspact, Greenport Arnhem Nijmegen, Stichtingen Beheer bedrijventerreinen (Houtakker, Gendt Bemmel, Pannenhuis), stichtingen als BOB, Jonge MKB ondernemers Arnhem Nijmegen, Toeristisch Platform, Koninklijke Horeca Nederland Economic Board, VNO NCW, Greenport Gelderland, LEC (Logistiek Expertise Centrum).

De afstemming met ondernemersverenigingen heeft tot doel om tot antwoorden te komen op vragen als: waar zien onze partners kansen, belemmeringen. Waar willen zij zich in voor zetten. Wat verwachten ze van de gemeente? Wat verwacht de gemeente van de partners.